



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 498/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Zelemová & Stankovianska, Heydukova 16, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom II rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 113/2016-254 z 10. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv

a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) výrokom II rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co 113/2016-254 z 10. apríla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalovaná účastníčkou konania na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa [REDAKOVANÉ], ako žalobca (ďalej len „žalobca“) domáhal uloženia povinnosti žalovanej vypratať byt s poukazom na to, že ho obýva aj po skončení nájomného vzťahu. Predmetný byt bol sťažovateľke a jej manželovi poskytnutý na základe služobného pomeru jej manžela u žalobcu. Služobný pomer žalobcu s manželom sťažovateľky bol ukončený 31. októbra 2003. Okresný súd najskôr rozsudkom č. k. 12 C 249/2013-88 z 8. januára 2015 žalobu žalobcu zamietol a po zrušení tohto rozsudku krajským súdom rozsudkom č. k. 12 C 249/2013-149 z 19. mája 2016 rozhodol tak, že sťažovateľke ako žalovanej uložil povinnosť sporný byt vypratať v lehote 15 dní od zabezpečenia náhradného bytu s tým, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca aj sťažovateľka. Krajský súd ako súd odvolací následne napadnutým rozsudkom zmenil tento rozsudok okresného súdu tak, že žalobu zamietol a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

3. Sťažovateľka napáda svojou sťažnosťou výrok rozsudku krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

4.1 Sťažovateľka v prvom rade namieta, že krajský súd v napadnutom rozsudku nedostatočným spôsobom odôvodnil použitie § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Krajský súd podľa sťažovateľky odôvodnil použitie predmetného zákonného ustanovenia iba tromi vetami. V prvej vete uviedol, že žalovaná (sťažovateľka, pozn.) ostáva naďalej bývať v predmetnom byte, a poukázal na jeden z postojov žalovanej v konaní (neuznanie charakteru bytu ako služobného). Sťažovateľka tvrdí, že v predmetnom konaní sa aktívne bránila, preto ak súd pri nepriznaní náhrady trov konania poukazuje na jednu z jej obrán,

považuje tento postup súdu za nespravodlivý, arbitrárny, trestajúci účastníka konania a popierajúci zmysel § 257 Civilného sporového poriadku. Ďalšie dve vety odôvodnenia dôvodu nepriznania náhrady trov konania úspešnej žalovanej sú podľa sťažovateľky nekonkrétne, nevysvetliteľné, a preto aj nepreskúmateľné.

4.2 Sťažovateľka taktiež uvádza, že *„Odvolaací súd v časti o trovách konania vyhlásil prekvapivý a neočakávaný rozsudok, keďže v obdobnej veci právoplatne skončenej, ktorá sa viedla na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 125/2013 a týkala sa nájomníka bytu taktiež v bytovom dome [REDAKOVANÉ], v ktorej bola taktiež žaloba žalobcu (skoro rovnaká) zamietnutá, ale žalovanému [REDAKOVANÉ] bola priznaná náhrada trov konania (100 %) v zmysle zásady úspechu vo veci.“*

4.3 Napokon sťažovateľka argumentuje, že nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi je výnimkou zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Sťažovateľka preto tvrdí, že ak má súd *„v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia.“* Toto svoje tvrdenie sťažovateľka oprela o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Čepek proti Českej republike, sťažnosť č. 9815/10), ako aj judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (PL. ÚS 46/13, I. ÚS 1593/15).

5. Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd svojím rozhodnutím o trovách konania poprel účel, zmysel a princípy výkladu § 257 Civilného sporového poriadku v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami. Týmto malo dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby po prijatí veci na ďalšie konanie ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 10. apríla 2018, č. k. 13 Co /113/2016-254 vo výroku II., porušené bolo.

Rozsudok porušovateľa - Krajského súdu v Prešove zo dňa 10. apríla 2018, č. k. 13Co/113/2016-254 vo výroku II. zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 374,81 EUR (za 2 úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, podľa ust. § 11 ods. 3 vyhlášky 655/2004 Z. z., 2x 147,33 EUR + 2x paušál/rok 2017 po 8,84 EUR) + 20% DPH (62,47 EUR) = 374,81 EUR), do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu na účet právnej zástupkyne sťažovateľky

“

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

II.A K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

11. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že krajský súd napadnutý rozsudok vo výroku o nepriznaní náhrady trov konania nedostatočne odôvodnil, pričom rozsudok v tejto časti bol aj neočakávaný a prekvapivý. Ďalej namieta, že krajský súd ju pred vydaním napadnutého rozsudku neupozornil, že zvažuje možnosť aplikácie § 257 Civilného sporového poriadku a ona preto nemala možnosť sa k tomuto zámeru vyjadriť.

12.1 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12.2 Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

12.3 Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

13. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, IV. ÚS 284/2018).

14.1 Podľa § 257 Civilného sporového poriadku súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14.2 Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu v konaní, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Takéto rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

14.3 Judikatúra tiež konštatovala, že toto ustanovenie „nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania“ (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 17/2009 z 28. januára 2010).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

16. Vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu zakladajúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/2008,

III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t.j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

17. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému všeobecný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnutý rozsudok všeobecného súdu spĺňal požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

18. Ak sťažovateľka tvrdí, že krajský súd odôvodnil nepriznanie náhrady trov konania iba troma vetami, poukazuje na bod 34 napadnutého rozsudku, ktorý znie:

„Odvolací súd je toho názoru, že v prejednávanej veci sú splnené predpoklady pre nepriznanie trov konania úspešnej žalovanej. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje samotné okolnosti prejednávaneho prípadu, žalovaná ostáva naďalej bývať v predmetnom

byte, jej postoj v samotnom konaní a obrana spočívala v neuznaní charakteru bytu ako bytu služobného. Výnimočnosť pre nepriznanie trov konania zodpovedá tak zvláštnym okolnostiam. Nepriznanie trov konania žalovanej nepovažuje odvolací súd za neprimeranú tvrdosť voči nej.“

19.1 Uvedené odôvodnenie sa môže odôvodnene javiť ako príliš stručné, ale sťažovateľka vo svojej sťažnosti účelovo opomína rozsiahle odôvodnenie okolností prípadu, na ktorom založil krajský súd meritórny (sťažnosťou nenapadnutý) výrok rozsudku. Krajský súd v napadnutom rozsudku viackrát zdôrazňoval výnimočné okolnosti prípadu: *„Vypratanie sa má dotýkať žalovanej ako vdove po nebohom nájomcovi. Žalovaná je veku 59 rokov, nie je zamestnaná, v priebehu konania poukazuje na svoje chatrné zdravie. Zároveň na čestné a svedomité, spravodlivé konanie nebohého manžela počas výkonu jeho služby v prospech žalobcu (bod 20 napadnutého rozsudku, pozn.). Záver, že žalovaná už nie je oprávnená užívať byt, keďže došlo k ukončeniu nájomného vzťahu už v roku 2003, a preto ma byt vypratať v prospech žalobcu by bol prehnane formalistický (bod 21 napadnutého rozsudku, pozn.). Jednou zo skutočností, ktoré nie sú zanedbateľné, je platenie za užívanie bytu, vek a zdravotný stav žalovanej. Ako už odvolací súd vyššie uviedol, nie je nevyhnuté v demokratickej spoločnosti, aby žalovaná po 20 rokoch od uzavretia zmluvy (do podania žaloby) vypratala byt, ku ktorému nadobudla silný citový vzťah v ktorom ostala bývať po smrti manžela. Odvolací súd uprednostnil obydlie žalovanej pred jej vyprataním bytu (bod 23 napadnutého rozsudku, pozn.).“*

19.2 Krajský súd založil napadnutý rozsudok aj na význame „obydlia“ pre sťažovateľku a *de facto* vyslovil záruku doživotného nájmu bytu pre sťažovateľku (s poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva), čím obmedzil vlastnícke právo protistrany. Práve na tieto okolnosti bral krajský súd ohľad, keď v rámci odôvodnenia nepriznania náhrady trov konania uviedol, že za dôvody osobitného zreteľa považuje *„samotné okolnosti prejednávaneho prípadu, žalovaná ostáva naďalej bývať v predmetnom byte...“*. V kontexte s už uvedenými skutočnosťami nemožno považovať rozhodnutie krajského súdu o nepriznaní náhrady trov konania za príliš stručné, neodôvodnené ani arbitrárne, ako to tvrdí sťažovateľka vo svojej sťažnosti. Spolu

s poukázaním na obranu sťažovateľky, ktorá spočívala v neuznaní charakteru bytu ako bytu služobného, tieto argumenty predstavujú sumu dôvodov, na ktorej založil krajský súd svoj záver o dôvodoch hodných osobitného zreteľa. Dôvodom teda nebola iba aktívna obrana sťažovateľky v konaní, ako naznačovala sťažovateľka v sťažnosti. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v napadnutom rozsudku takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

20. Ďalšia námietka sťažovateľky spočívala v tom, že krajský súd v obdobnej veci vypratania bytu v rovnakom bytovom dome rozhodol tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške. Ústavnému súdu ale neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov, resp. akokoľvek hodnotiť rozličné rozhodovanie všeobecných súdov v obdobných veciach. Ústavný súd dodáva, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010).

21.1 Napokon posledná námietka sťažovateľky spočíva v tom, že krajský súd ju neoboznámil so svojím záverom o tom, že zvažuje aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku, a ona sa tak k aplikácii tohto zákonného ustanovenia súdom nemohla vyjadriť.

21.2 Ústavný súd v tomto momente opätovne zdôrazňuje, že rozhodovanie o trovách konania je v podstate druhotným aspektom konania, preto z pohľadu ústavnoprávnej udržateľnosti rozhodnutia nepovažuje za nevyhnutné, aby všeobecný súd za každých okolností poskytol stranám v konaní priestor, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. Vyhodnocovanie okolností hodných osobitného zreteľa je totiž taká komplexná činnosť, že aj ak by sudca v určitom momente zvažoval aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku, napokon by sa k jej aplikácii prikloniť nemusel. Vzhľadom na uvedené okolnosti, s poukazom na širokú škálu eventualít, ktoré môžu nastať pri rozhodovaní súdu, sa ústavný súd prikláňa skôr k potrebe následného vyčerpávajúceho

vysvetlenia, v čom spočívali podľa konajúceho súdu okolnosti hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nepriznal úspešnej strane náhradu trov konania ako ku rigidne stanovenej povinnosti vždy a za každých okolností vyzvať strany konania, aby sa vyjadrili k potenciálnej aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku. Ústavný súd uznáva, že je žiaduce, ak konajúci súd pred rozhodnutím o aplikácii § 257 Civilného sporového poriadku vytvorí pre strany konania priestor, aby mohli účinne uplatňovať námietky a argumenty „za a proti“ aplikácii predmetného zákonného ustanovenia. Na druhej strane samotná skutočnosť, že krajský súd nevyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k možnosti, že jej ako úspešnej strane v konaní neprizná náhradu trov konania, podľa ústavného súdu nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia práva na súdnu ochranu.

21.3 Navyše sťažovateľka bola v predmetnom konaní zastúpená advokátkou (ktorá ako práva znalá osoba má vedomosť o možnosti súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania úspešnej strane), preto v konečnom dôsledku nepriznanie náhrady trov konania pre sťažovateľku nemohlo byť úplným prekvapením.

22. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených základných práv a slobôd a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.B K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy

23.1 Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

23.2 Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

24. Podľa petitu sťažovateľka namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom v odôvodnení sťažnosti ich súhrne spolu s čl. 6 ods. 1 dohovoru označuje ako právo na spravodlivé súdne konanie.

25. Právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa okrem iného (a predovšetkým) princíp „rovnosti zbraní“, t. j. princíp, že každá strana v procese musí mať rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy a že žiadna z nich nesmie mať podstatnú výhodu oproti protistrane (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Delcourt proti Belgicku zo 17. 1. 1970, vo veci Dombo Beheer B. V. proti Holandsku z 27. 10. 1993 a pod.). Tento princíp je *expressis verbis* vymedzený v čl. 47 ods. 3 ústavy. Rovnosť strán konania (čl. 47 ods. 3 ústavy) súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že strany civilného konania (osobitne sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia strany konania, nie je podstatné ani to, ktorá zo strán konania sa stane žalobcom a ktorá žalovaným (II. ÚS 35/02, IV. ÚS 126/09). Sťažovateľka v rámci svojej sťažnosti nepredložila žiadnu argumentáciu, ktorou by zdôvodnila porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy.

26. Článok 48 ods. 2 ústavy obsahuje viacero základných práv (1. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, 2. na konanie v prítomnosti účastníka a 3. na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom), pričom sťažovateľka vo svojej sťažnostnej argumentácii nielenže neoznačila, porušenie ktorého konkrétneho základného práva z už uvedených namieta, ale v jej argumentoch ústavný súd neidentifikoval žiadne námietky spôsobilé spochybníť akékoľvek z týchto základných práv obsiahnutých v čl. 48 ods. 2 ústavy.

27. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základnými právami podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorých porušenie sťažovateľka taktiež namieta,

neexistuje žiadna príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018